

Hijsen en heffen: keuringsverplichting materiaal (hijsmiddelen)

Er is een wettelijke verplichting om minimaal jaarlijks hijsmiddelen te laten inspecteren door een deskundige en het resultaat van de inspectie schriftelijk te laten vastleggen. Over wat er moet worden geïnspecteerd, op welke wijze dit moet geschieden en over welke deskundigheid men moet beschikken, laat de wet zich niet uit.

Er is ook een wettelijke verplichting tot het keuren en beproeven van hijsmiddelen. Echter de keuringsfrequentie wordt nu omschreven met 'zo vaak als nodig om de veiligheid tijdens gebruik te garanderen' en de beproevingen worden omschreven met 'doelmatig beproefd'.

Kort gezegd: de werkgever dient ervoor te zorgen dat de arbeidsmiddelen veilig zijn en geschikt voor het doel (de arbeid) waarvoor zij bestemd zijn. De werknemer moet voorgelicht zijn over de juiste (veilige) manier van werken en het juiste gebruik van de arbeidsmiddelen. De werkgever heeft in dit alles een duidelijke zorgplicht, hij moet alles organiseren en uiteindelijk verantwoordelijk! Of hij dat op een juiste wijze doet, wordt pas daadwerkelijk getoetst als het mis gaat met alle gevolgen van dien, als er dan wordt geoordeeld dat dat niet het geval is.

Inspectie SZW

Inspectie SZW geeft Basis Inspectie Modules uit (BIM), opgesteld aan de hand van de stand der techniek. Controles worden o.a. aan de hand van de BIM uitgevoerd. Hierin staat:

- Worden de [...] hijs- en hefmiddelen regelmatig onderhouden en éénmaal per jaar gekeurd?
- Wordt het onderhoud en keuring van deze middelen uitgevoerd door een deskundig persoon?
- Zijn bewijsstukken van deze keuring voorhanden?

Vrijwillig schema

De keuring hijs- en hefgereedschappen ('onder de haak') valt onder een vrijwillig schema. Indien een werkgever zich wil richten op zijn kernactiviteiten, maar toch op een juiste wijze invulling wil geven aan zijn zorgplicht, kan hij ervoor kiezen de keuring uit te laten voeren door een EKH-keurbedrijf.

Wat valt hier onder andere onder

• Kettingwerk	• Blokken	• Hijsmagneten
• Haken	• Takels, lieren en loopkatten	• Vacuüm hijsgereedschap
• Laadvorken en C-haken	• Heftruckvorken	• Hijsjukken, traversen, evenaars e.d.
• Staalkabels	• Hydraulische werkplaatskranen	• Klap-, kantel- en stortbakken e.d.
• Touwwerk	• Pallettrucks	• Nieuwe voorzetapparatuur
• Hijsklemmen	• Hijspannen	• Vorkheftrucks
• Vijzels	• Monorailbalken voor loopkatten met takels	• Plaatogen
• Hefkussens	• Ondersteuning voor wand- en kolomzwenkkransen	• Spanschroeven
• Valbeveiligingsapparatuur zoals harnassen en andere gordels, karabijnhaken, lijnen en geweven bandmateriaal, valblokken		• Personen werkbakken
• Containers voor landgebruik		• Duw & verrijdbare portaalkranen
		• Heftafels
		• Sjordbanden en sjorkettingen
		• Afdaalmiddelen

Keuren van hijsgereedschap

De werkgever moet de risico's van (het gebruik van) hijsgereedschap vaststellen. Inspectie- en beproevingsintervallen moeten worden afgestemd op deze risico's. Hiervan moet bewijsvoering aanwezig zijn. Veelal schrijven fabrikanten voor welke keuring- en beproevingen moeten plaatsvinden. Er mogen (minimaal gelijkwaardige) alternatieven voor beproevingen worden toegepast (metingen tussen referentiepunten, scheuronderzoek, e.d.). De werkgever is er verantwoordelijk voor dat dit alles wordt uitgevoerd door een gekwalificeerde deskundige.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van gehanteerde minimumtermijnen die EKH-bedrijven hanteren. Indien er sprake is van ruw of zeer intensief gebruik, moeten deze termijnen worden verkort. Indien er een beproeving moet worden uitgevoerd, staat in de tabel de toe te passen proeflast vermeld.

<i>Bron : EKH</i>	Jaarlijkse inspectie	Jaarlijkse Keuring en beproeving	4-Jaarlijkse keuring en beproeving	Eenmalige certificering bij nieuw leveren
13 Kettingwerk				
Kortschalmige ketting	X		X 200 %	
Ketting stroppen	X		X 200 %	
Ketting lengen	X		X 200 %	
Eindloze ketting	X		X 200 %	
Ketting meersprongen	X		X 200 %	
Topschalmen en ringen	X		X 200 %	
Verbindingsschalmen	X		X 200 %	
D- en harpsluitingen	X		X 200 %	
Oogbouten en moeren	X		X 200 %	
Transportringen	X		X 200 %	
Wartels	X		X 200 %	
Ketting samenstellen	X		X 200 %	
Einsbeslag voor hijsbanden	X		X 200 %	
14 Haken (alle soorten, gesmeed of samengesteld uit plaatmateriaal)				
Laadvorken en C-haken	X		X 125 of 200 %**	
Pijpenhaken	X		X 200 %	
Kisthaken	X		X 200 %	
Vat- en schenkelhaken	X		X 200 %	

Balenhaken	X		X 200 %	
Stelcon plaathaken	X		X 200 %	
Containerhaken	X		X 200 %	
Gieterijhaken	X		X 200 %	
Karabijnhaken	X		X 200 %	
Klephaken	X		X 200 %	
Rijg- en glijhaken	X		X 200 %	
Oog- en gaffelhaken	X		X 200 %	
Veiligheidshaken	X		X 200 %	
Jibhaken	X		X 200 %	
Wartelhaken	X		X 200 %	
Sliphaken	X		X 200 %	
15 Kraan- / stifthaken				
Enkele haak	X		X 200 % *	
Ramshoornhaak	X		X 200 % *	
16 Staalkabels				
Stroppen en lengen	X			X
Meersprongen	X			X
Grommers	X			X
Voorlopers	X			X
Aangezette haken, ringen,	X		X 200 %	
Diverse sockets en draadhuizen	X		X	
Tuilkabels	X			
17 Hijsklemmen				
Aangezette haken, ringen, etc.	X		X 200 %	
18 Hijsklemmen				
Balkklemmen		X 150 of 200% **		
Platenklemmen		X 200%		
Hijsklemmen		X 125%		
Motorische hijsklemmen		X 125%		
19 Hefgereedschap en -werktuigen				
Hydraulische vijzels	X		X 105%	

Mechanische vijzels	X		X 150%	
Hefkussens		X 150%		
Heftruckvorken	X		X 200%	
Hydraulische werkplaatskraan		X 110%		
Hydraulische pallettrucks		X 110%		
20 Hijsbanden				
Eindloze banden (rondstrop)	X			X
Platte hijsbanden	X			X
Hijsbanden van staaldraad	X		X 200%	
Aangezette haken, ringen, etc.	X		X 200%	
21 Magnetisch- en vacuüm hijsgereedschap				
Hijsmagneten		X 200 of 300% **		X
Vacuüm hefapparatuur	X ¼ jaar	X 200%		X

Inspectie- en keuringstermijnen hijsmiddelen (onder de haak)

Getallen voor de rubriek verwijzen naar hoofdstuknummers in de EKH-voorschriften

* Alleen indien los genomen of los aangeboden ter keuring

** zie betreffende hoofdstuk in de EKH-werkvoorschriften

Keuringsdatum

Om aan te geven dat een keuring is uitgevoerd, wordt veelal gebruik gemaakt van kleurcoderingen. Immers stickers houden het niet lang vol en het dateren door (veelvuldig) gebruik te maken van slagletters zou het materiaal verzwakken.

De Internationale Maritieme Organisatie (IMO) hanteert onderstaand kleurensysteem. Dit kan bijvoorbeeld met verf of een gekleurd bandje worden aangebracht.

IMO - Jaarkleuren		
Bruin	2016	2022
Blauw	2017	2023
Geel	2018	2024
Rood/oranje	2019	2025
Zwart	2020	2026
Groen	2021	Enz.

Hijsbanden en -stropen

Veel gebruik worden hijsbanden en -stropen. Hier wordt in een separaat artikel nader op ingegaan.